

DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 2 października 2019 r.

Poz. 6534

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NPII.4131.1.605.2019 WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

z dnia 27 września 2019 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506 ze zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr XVIII/140/19 Rady Miejskiej w Świętochłowicach z dnia 29 sierpnia 2019 roku w sprawie określenia wysokości oraz szczegółowych warunków i trybu przyznawania i zwrotu zasiłku celowego na ekonomiczne usamodzielnienie, dalej jako „uchwała”, w całości, jako niezgodnej z art. 43 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.), dalej jako „ustawa” w związku z art. 2 i art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.), dalej jako „Konstytucja”.

Uzasadnienie

W dniu 29 sierpnia 2019 roku Rada Miejska w Świętochłowicach podjęła uchwałę Nr XVIII/140/19 w sprawie określenia wysokości oraz szczegółowych warunków i trybu przyznawania i zwrotu zasiłku celowego na ekonomiczne usamodzielnienie. Szczegółowe warunki i tryb przyznania i zwrotu zasiłku celowego na ekonomiczne usamodzielnienie stanowią załącznik do uchwały. Jako podstawę podjęcia uchwały Rada wskazała art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 40 ust. 1, art. 41 ust. 1 i art. 42 ustawy o samorządzie gminnym w związku z art. 17 ust. 2 pkt 2, art. 43 ust. 10 i art. 96 ust. 4 ustawy. Wskazana uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 30 sierpnia 2019 roku.

W toku postępowania nadzorczego organ nadzoru uznał, że uchwała jest w całości niezgodna z prawem.

Zgodnie z art. 43 ust. 1 ustawy *osobie albo rodzinie gmina może przyznać pomoc w formie pieniężnej lub rzeczowej, w celu ekonomicznego usamodzielnienia*. Z ust. 2 powołanego przepisu wynika, że *pomoc w formie pieniężnej w celu ekonomicznego usamodzielnienia może być przyznana w formie jednorazowego zasiłku celowego lub nieoprocentowanej pożyczki*. Art. 43 ust. 8 ustawy stanowi, że *pomoc w celu ekonomicznego usamodzielnienia nie przysługuje, jeżeli osoba lub rodzina ubiegająca się otrzymała już pomoc na ten cel z innego źródła*. Z kolei zgodnie z art. 43 ust. 10 ustawy *Rada gminy, w drodze uchwały, określa wysokość oraz szczegółowe warunki i tryb przyznawania i zwrotu zasiłku celowego na ekonomiczne usamodzielnienie*.

Z art. 2 Konstytucji RP wynika, że *Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej*. Wśród szczegółowych reguł wyprowadzonych z art. 2 wymienia się m.in. *podział władz, niezawisłość sądów i prawo każdego do sądu, do uczciwego oraz bezstronnego wymiaru sprawiedliwości, przestrzeganie zasad poprawnego prawotwórstwa, jawność i jasność prawa, niedziałanie prawa wstecz* (P. Winczorek „Komentarz do Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., wyd. Liber, Warszawa 2000, s. 15). Z kolei zgodnie z art. 7 Konstytucji *rada gminy*

zobowiązana jest do działania na podstawie i w granicach prawa. W konsekwencji rada gminy formułując postanowienia uchwały, nie może nimi wykraczać poza zakres ustawowego upoważnienia, ani też działać wbrew temu upoważnieniu. Ponadto rada gminy zobowiązana jest w całości wypełnić delegację ustawową. Niezastosowanie się zaś rady gminy do powyższych wymogów traktuje się jako istotne naruszenie prawa.

Dodać także należy, iż modyfikacja, czy powtórzenie przepisów ustawy może wypaczyć ich sens. Trzeba bowiem liczyć się z tym, że powtórzony, czy zmodyfikowany przepis będzie interpretowany w kontekście uchwały, co może spowodować całkowitą lub częściową zmianę intencji prawodawcy (wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego Ósrodek Zamiejskowy w Lublinie z dnia 28 lutego 2003 roku, sygn. akt I SA/Lu 882/02, Legalis nr 95559; wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 30 września 2009 roku, sygn. akt II OSK 1077/09, Legalis nr 215766; wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z dnia 15 stycznia 2013 roku, sygn. akt IV SA/GI 391/12, Legalis nr 767206).

Rada Miejska w Świętochłowicach powinna określić tryb zwrotu zasiłku celowego na ekonomiczne usamodzielnienie. Tymczasem, w uchwale brak regulacji w tym zakresie. Nie stanowi określenia trybu zwrotu regulacja § 7 załącznika do uchwały, zgodnie z którym *zwrot wydatków za świadczenia z pomocy społecznej na ekonomiczne usamodzielnienie następuje w sposób wskazany w decyzji administracyjnej*. Co więcej, z art. 104 ust. 3 w związku z ust. 1 ustawy, wynika, że *wysokość należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń podlegające zwrotowi oraz terminy ich zwrotu ustala się w drodze decyzji administracyjnej*. Tym samym regulacja § 7 załącznika do uchwały jest niezgodna z art. 104 ust. 3 w związku z ust. 1 ustawy. Rada Miejska w Świętochłowicach nie wypełniła więc delegacji z art. 43 ust. 10 ustawy, albowiem nie określiła trybu zwrotu zasiłku celowego na ekonomiczne usamodzielnienie.

Z uwagi na powyższe niezbędne jest stwierdzenie nieważności całej uchwały.

Przedmiotowa uchwała zawiera również inną regulację niezgodną z prawem, a mianowicie § 3 załącznika do uchwały, który stanowi powtórzenie art. 43 ust. 8 ustawy.

Przepis art. 91 ust. 1 ustawy stanowi, iż uchwała lub zarządzenie organu gminy sprzeczne z prawem są nieważne. O nieważności uchwały lub zarządzenia w całości lub w części orzeka organ nadzoru w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia doręczenia uchwały lub zarządzenia, w trybie określonym w art. 90.

Mając powyższe na uwadze, uznać należy, iż uchwała Rady Miejskiej w Świętochłowicach Nr XVIII/140/19 z dnia 29 sierpnia 2019 roku została podjęta z istotnym naruszeniem obowiązującego prawa, co czyni stwierdzenie jej nieważności uzasadnionym i koniecznym.

Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

z up. Wojewody Śląskiego
Dyrektor Wydziału Nadzoru Prawnego

Krzysztof Nowak